

5. How knowledgeable the foreign language teacher is about the importance of pronunciation in the overall communicative performance. Actually, it is not only pronunciation of sounds that accounts for the speech quality. Those are also prosodic powers, including rhythm, rate, even whisper, breathlessness, huskiness, nasality, and extra lip-rounding etc. As it is, pronunciation is a vast area of language activity that is above and beyond the word level, even greater and richer than the sentence level. The true pronunciation starts working effectively only at the level of a paragraph. Then pronunciation smoothly flows into individual speech. So, endless exercises in out-dated rows of words containing the target sound lead to nothing but aversion to the language.

Considering the mentioned issues, the further insights can be helpful to the teachers:

1. Be high-level professionals in the foreign language communication.
2. Be dreaming of the highest communicative success and share the attitude of the kind with the learners.
3. Be thinking of the social responsibility: when the former foreign language student learns that his/her candidature is declined in business because of undeveloped communicative skills, he/she will barely be grateful to their foreign language teachers.
4. Be optimistic with your compatriots, believing in their communicative potential.
5. Be looking for further professionalism and real-life communication while being complete personality in communicating for professional purposes. Once the teachers get refined in their foreign language skills, the students will see whom they follow.

Мірошніченко Л. В.

кандидат філологічних наук,
*Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ*

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАХОДИ УДОСКОНАЛЕННЯ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ НА ДЕРЖАВНОМУ РІВНІ

Процес розвитку, становлення та функціонування сучасної української мови, як відомо, непростий. Цьому сприяють політичні, економічні та історичні умови. У сучасному світі існує більше 5 тисяч мов, усі вони постійно контактують між собою, збагачуючи свої функції та можливості.

«Скажи мені що-небудь, щоб я тебе побачив!» — це слова відомого мислителя, давньогрецького філософа Сократа, які ще раз підтверджують думку про те, що мова та мовлення завжди характеризують будь-яку людину, визначають її рівень освіченості, сприяють порозумінню в суспільстві вцілому.

Мова — це «явище, що виникає, розвивається, живе й функціонує в суспільстві, оскільки є засобом спілкування людей», а мовлення — це сам

«процес і результат спілкування, який відбувається у певній аудиторії, в певних часових рамках, матеріалізуючись у звуках, інтонації, міміці або буквах» [3].

У сучасній українській державі відбуваються глобальні зміни щодо удосконалення вивчення української мови на високому рівні. Цьому сприяють ряд законів, які були ухвалені урядом упродовж 2019 року. По-перше, було прийнято Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (Відомості Верховної Ради, 2019, № 21, ст.81 зі змінами, внесеними згідно з Законом № 113-ІХ від 19.09.2019), в якому передбачено гарантії вживання української мови в публічному просторі. Норми закону встановлюють обов'язкове використання української мови як на державному рівні, так і в комунальних секторах, в транспорті, закладах харчування, маркуванні товарів і послуг, в медичній, освітній і мистецькій сферах, в мові ЗМІ. «Верховна Рада України, ґрунтуючись на Декларації про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року та схваленому Всеукраїнським референдумом 1 грудня 1991 року Акті проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 року, якими було відновлено незалежну національну державність України; керуючись Конституцією України, що визначає українську мову як єдину державну мову в Україні та покладає на державу обов'язок забезпечувати всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України; діючи відповідно до Рішення Конституційного Суду України від 14 грудня 1999 року № 10-рп/99, яким встановлено, що українська мова як державна є обов'язковим засобом спілкування на всій території України при здійсненні повноважень органами державної влади та органами місцевого самоврядування (мова актів, роботи, діловодства, документації тощо), а також в інших публічних сферах суспільного життя, які визначаються законом; зважаючи на Концепцію державної мовної політики, затверджену Указом Президента України від 15 лютого 2010 року № 161/2010, яка визначає стратегічні пріоритети в подоланні спричинених багатовіковою асиміляційною політикою колонізаторів та окупантів деформацій національного мовно-культурного і мовно-інформаційного простору та відповідно до якої повноцінне функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території держави є гарантією збереження ідентичності української нації та зміцнення державної єдності України; усвідомлюючи, що українська мова є визначальним чинником і головною ознакою ідентичності української нації, яка історично сформувалася і протягом багатьох століть безперервно проживає на власній етнічній території, становить більшість населення країни і дала офіційну назву державі, а також є базовим системотвірним складником української громадянської нації; прагнучи до посилення державотворчих і консолідаційних функцій української мови, підвищення її ролі в забезпеченні територіальної цілісності та національної безпеки України; маючи на меті створення належних умов для забезпечення і захисту мовних прав і потреб українців; а також беручи до уваги Висновок

Європейської комісії за демократію через право, відповідно до якого за особливих умов, що склалися в Україні, збалансована політика у мовній сфері вимагає належних гарантій для збереження державної мови як інструмента єднання суспільства, та Рекомендацію Європейської комісії за демократію через право українському законодавчому органу віднайти істотно прийнятніші способи підтвердження верховенства української мови як єдиної державної мови та вжити додаткових заходів для зміцнення її ролі в українському суспільстві, ухвалює цей Закон» [1].

Отже, згідно з цим Законом українська мова буде поширюватися в державному секторі та в органах місцевого самоврядування, в комунальному секторі та на підприємствах всіх форм власності, в громадських та інших організаціях, в освіті, науці, медицині, сфері послуг, енергетиці та промисловості, кіно, театрі, медіа та на інтернет-сайтах, в діяльності військових та силових структур.

Посадовців, представників бізнесу, освіти, медицини чи сфери послуг буде перевіряти Національна комісія зі стандартів державної мови на дотримання та виконання мовного закону, який передбачає штрафи або кримінальну відповідальність за наругу та паплюження державної мови, яка вважається одним із символів державності, за спроби запровадження офіційної багатомовності, за незнання державної мови посадовцями та суддями, за порушення чинних мовних квот у кіно та в медіа, за відсутність базової україномовної версії будь-якого сайту, за порушення мовних вимог щодо робочого спілкування та документообігу органів влади, підприємств й організацій.

На державному рівні також передбачено шляхи й засоби вивчення та вдосконалення процесу оволодіння українською мовою, а саме: безкоштовні курси з української мови для посадовців та всіх охочих, захист та розвиток всіх діалектів української мови, вживання мов Ради Європи та ЄС в різних сферах, на офіційному сайті української мови зазначені правила правопису, пунктуації, наголошення слів, словники синонімів, інтернет-платформа «Словотвір», на якому можна знайти переклад запозичених слів українською, онлайн-ресурс LanguageTool допоможе перевірити граматику та пунктуацію в українських текстах, лінгвістичний портал «Мова.info» пропонує правила правопису і добірки словників, мовний тренажер забезпечує онлайн-вправи з усіх розділів мовознавства. Усі умови вдосконалення знань, умінь та навиків щодо вивчення української мови передбачені на державному рівні, потрібно тільки мати бажання вивчати її.

Сучасне покоління українців має усвідомити те, що вони є носіями української мови, яку варто знати й вміло володіти нею, адже недарма говорять, що «чужу мову можна вивчити за 6 років, а свою потрібно вчити все життя».

Державна мова – це мова, якою розмовляє або вміє розмовляти більшість населення країни, незалежно від національної та територіальної незалежності її громадян. Найвищою її формою є офіційна мова, яка представляє державу на міжнародному рівні. Варто відзначити, що одним з

пріоритетних засобів удосконалення й вивчення державної мови є дотримання норм літературної мови, які регулюють сукупність загальноприйнятих правил з орфографії, орфоєпії, лексики, граматики, стилістики, пунктуації тощо.

Науковці звернули увагу на удосконалення правил українського правопису, зміни до якого були ухвалені Кабінетом Міністрів України. 22 травня 2019 року уряд підтримав новачі і попередній правопис від 1992 року втратив чинність. Нові правила, над якими спеціальна комісія працювала майже п'ять років, схожі на Харківський правопис 1928 року, який «згодом «совети» скасували: у 1930-х роках почалася хвиля тотального зросійщення, і в 33-му оголосили цей правопис «націоналістичним», таким, що «ставив бар'єр між українською та російською мовою і гальмував вивчення грамоти широкими трудящими масами» [2]. Автори нового варіанту «Українського правопису» стверджують, що він «розроблений на фундаменті української правописної традиції з урахуванням новітніх мовних явищ та зможе захистити українську мову від русифікації» [2].

Отже, в сучасному суспільстві на державному рівні передбачено ряд концептуальних заходів щодо вивчення та удосконалення знань української мови.

Література

1. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (Відомості Верховної Ради, 2019, № 21, ст.81 зі змінами, внесеними згідно з Законом № 113-IX від 19.09.2019/ м. Київ, 25 квітня 2019 року, № 2704-VIII.

2. Український правопис (нова редакція) <https://glavcom.ua/country/science/ukrajinskiy-pravopis-14-novih-pravil-yaki-varto-zapamyatati-596631.html>.

3. Шевчук С. Українська мова професійного спрямування. Навчальний посібник. К. 2015. 350 с.

Нагорна Ю. А.

старший викладач

Пакулова Т. В.

старший викладач

*Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ*

COMMUNICATIVE SKILLS AS AN ESSENTIAL COMPONENT OF POLICE OFFICERS LANGUAGE TRAINING

Under current life conditions law enforcement officer should meet strict requirements both in definite professional knowledge, skills formation (military, tactic, physical and specific training) and in personal skills the most important of